

Reportage **Chambres des Canaux**

Kunst koekeloeren in de meest begeerde panden van Amsterdam

Negentien grachtenhuizen en één woonboot bieden zich aan als expositieruimte voor een van de slotmanifestaties van '400 Jaar Grachten'. Een jubileumfeestje en statement tegelijk.

Van onze verslaggever
Marina de Vries

AMSTERDAM 'Wonen hier echt mensen?' 'Bent u niet bang dat uw boot zinkt?' Glunderend bij zo veel aandacht doorstaat woonbootbewoner Frans Hupperts het vragensperuur van de internationale kunstpers. Die is vanuit Duitsland en Spanje, maar ook vanuit China, India en Rusland ingevlogen om het thuisfront op de hoogte te stellen van de kunstmanifestatie *Chambres des Canaux*.

Hupperts heeft kunstwerken in huis en op zijn dak: een paardenbeeld van Joep van Lieshout. 'Schrijft u maar op: bij elke 1.000 kilo zakt de boot 1 centimeter.' Vier ton weegt het beeld.

Chambres des Canaux is het nieuwste paradepaardje waarmee citymarketingorganisatie 'I Amsterdam' viert dat 400 jaar geleden de Amsterdamse grachtengordel werd aangelegd. In navolging van de legendarische *Chambres d'Amis*, waarbij Jan Hoet in de jaren tachtig kunst introduceerde in Gentse huiskamers, is in Amsterdam kunst te zien in negentien grachtenpanden en één woonboot.

Alle videowerken, foto's en schilderijen zijn afkomstig van internationaal befaamde kunstenaars die ooit zijn opgeleid aan de door bezuinigingen getroffen Rijksakademie van Beeldende Kunsten en De Ateliers in Amsterdam. 'En of dat een statement is', bevestigt tentoonstellingsmaker Siebe Tettero. 'Wij realiseren ons niet hoe belangrijk die kunstvrijplaatsen zijn, waar talenten vanuit de hele wereld naartoe komen. Juist een mix van culturen heeft geleid tot onze Gouden Eeuw.'

Tettero koos het thema Tolerantie, en tolerant moet je zijn om je woonkamer, je keuken en je slaapkamer open te stellen voor honderden voeten en voyeuristische blikken. Niet gek dus dat een groot deel van de deelnemende grachtenpanden toevallig net wordt verbouwd, kantoor is (maar dan wel in de Gouden Bocht), of dienst doet als kerk of bestemd is voor zalenverhuur.

Bewoond of niet, tussen gaaf beschilderde plafonds, glorieuze tapijten en een trapje-op-trapje-af-achterhuis, als in het pand waar ooit prinses Angélique van Brienen haar pied-à-terre had, ontstaat vanzelf de sfeer van een ontdekkingsreis.

Ook de kunst draagt daaraan bij. Tettero had namelijk geen gladde toeristische attractie voor ogen. Hij koos werk dat alle uithoeken van het thema verkent en dat harmonisch intervieneert of juist brutaal contrasteert met zijn historische omgeving.

Soms ligt het thema voor het oprapen, zoals in de hypermoderne stapel drukplaten met lichtprojectie van David Jablonowski, die oproept tot beleefdheid op internet. En zoals in de nieuwste film van Julika Rudehus over transgenders. Soms is de link met tolerantie niet onmiddellijk te vinden. En ook de schaduwkanten komen aan bod, van macht, onverdraagzaamheid en sociale uitsluiting, al dan niet zelfverkozen. Zoals in het indringend gefilmde *Amsterdam* van Carlos Amorales. Dat maakt de manifestatie juist spannend, vindt Tettero.

Origineel interieur in het Huis Van Brienen aan de Herengracht met werk van Ina van Zyl. Foto Sanne De Wilde

En dan: een bewoond grachtenpand waarvan je dacht dat het alleen in sprookjes bestaat. Compleet met marmeren gangen, spiegels in vergulde lijsten en gigantische kroonluchters. Midden in die gang zegt een koord: kijken mag, passeren niet. In de voorkamer moet u zijn. Daar hangen aan weerszijden van de schouw schilderijen van Marlene Dumas, die spotten

met de traditie van rijke 17de-eeuwers om zichzelf in hun allermooiste pak te laten portretteren. Poedelnaakt zijn Dumas' vrouw en man, de laatste onmiskenbaar in opgewonden staat, zo van de Wallen naar de gracht getransporteerd.

Seks, natuurlijk, geen Amsterdams evenement kan zonder. Maar hoe kijken de buitenlandse gasten daartegen-

aan? De journalist uit India verblijft of verbloost geen seconde. 'Mooi toch? Wij hebben ook gewoon de Kamasutra, hoor.'

Hij gaat zijn lezers absoluut aanraden om in de Amsterdamse grachtenhuizen te koekeloeren, is het niet nu, dan bij een volgende editie. Want *Chambres des Canaux* moet uitgroeien tot een nieuwe traditie.

Jaar van de Gracht

Chambres des Canaux is een van de laatste evenementen van '400 Jaar Grachten', dat in 2013 gevierd wordt. Onlangs verscheen in dat kader ook het prachtig uitgegeven boek *De grachten van Amsterdam*. Eigenlijke aanleiding was de toekenning van de status van Unesco Werelderfgoed in 2010. De complete zogeheten 'grachtenwand' die daartoe behoort is in het boek in 180 foto-strips (en ruim 700 andere illustraties) afgebeeld. Het boek staat in een lange traditie. Al in 1770 verscheen een grachtenboek (van de hand van 'plaatsnijder' Caspar Philips) en in 1991 verscheen er een waarop je de huidige uitgave een veel uitgebreider vervolg zou kunnen noemen. Gemaakt door grotendeels hetzelfde team kunst- en architectuurhistorici, bevat het kloek boekwerk (464 pagina's) behalve twaalf inleidende hoofdstukken een zee aan triviale en minder triviale informatie over (de bewoners van) al die huizen langs al die grachten. Om wintermiddagen lang in te verdrinken.

De grachten van Amsterdam. 400 jaar bouwen, wonen, werken en leven. Onder redactie van Koen Kleijn, Ernest Kurpershoek en Shinji Otani. Uitgeverij Thoth, € 99,50. Ook in het Engels: *The Canals of Amsterdam*.

“ Mooi toch? Wij hebben ook gewoon de Kamasutra, hoor

Een Indiase journalist geeft commentaar op een schilderij van Marlene Dumas

Het voordeel om als bewoner wel mee te doen: als 's avonds de luiken dicht gaan, is de kunst even helemaal van jou alleen.

Chambres des Canaux: Het Tolerante Huis, t/m 17 november. Een passpartout kost 13 euro en is de hele periode geldig. iamsterdam.com/chambres